

Konflikt rammer studentbarn

Det er stor motstand mot Studentsamskipnaden sine planer om øke antall barn i barnehagene. Forskrifter til ny barnehagelov fra 1985 gir Samskipnaden mulighet til å øke antall barn i avdeling 0-3 år med ett barn og to barn i avdeling for 3-7 år. De ansatte i Samskipnadens barnehager mener det vil gå ut over barnas miljø og gi førskolelærerne en vanskeligere arbeidsituasjon.

Kai Friis

Samskipnadens planer vil øke vanskelighetene til barnehagene, som allerede i dag er i en vanskelig situasjon, sier Anna Eggen Baardvik, hovedtillitsvalgt for norsk lærerlag i Samskipnadens barnehager. Vi mangler kvalifisert arbeidskraft og holder til i nedslitte bygninger. Tapetet ramler ned av veggene, en avdeling har vannlekasje, dårlig ventilasjon og støy gir et dårlig miljø for ungene og de ansatte. Mye av utstyret vårt er ødelagt, men det er innført kjøpestopp så vi får ikke kjøpt inn nytt materiell.

- Vi prøver å påvirke Samskipnaden til å forandre mening gjennom fagforeningene. Styrerne for barnehagene har også hatt møte med Samskipnaden, men det ser ikke ut som om de tar hensyn til våre argumenter. Samskipnaden ønsker å bruke det nye forslaget til barnehagelov som kom i 1985, for å øke antall plasser i barnehagene. Det virker som de kun ser på de økonomiske fordelene i denne saken, og ikke på den forringelsen av miljøet dette vil medføre for barn og ansatte.

-I Sverige er det gjort en undersøkelse på miljøet i barnehager i Nord-Sverige. Den viser at barn i Nord-Sverige må være mer inne enn barn sørpå, på grunn av det barske klimaet. Dette setter større krav til innemiljøet i barnehager nordpå.

Vi har også erfaringer fra barnehager på Østlandet å vise til. I barnehager hvor denne økningen av antall plasser er blitt gjennomført, har det blitt en forverring av miljøet innendørs. Ungene blir mer bråkete, og førskolelærerne får mindre tid til å ta seg av hvert enkelt barn.

Oppgitt

Hvordan ser førskolelærerne på situasjonen i Samskipnadens barnehager?

- Vi er nokså oppgitte. Mangelen på kvalifiserte førskolelærere gir oss en vanskelig arbeidssituasjon.

I dag mangler det kvalifiserte førskolelærere i 11 stillinger, og vi får ikke kvalifiserte søkere til de stillingene som lyses ledig. I vår ble det utlyst en ledig stilling som avdelingsleder ved Maurtua barnehage. Den eneste søkeren vi fikk, var en 16 års gammel jente uten utdanning! Det er de best kvalifiserte førskolelærerne som slutter, for de får lettest ny jobb andre steder. Miljøet mellom oss som arbeider her i barnehagen er godt, vi er en god sammensveiset gjeng. Hvis mine nærmeste arbeidskamerater skulle si opp, så vil trolig jeg også slutte. Det er kameratskapet som holder motet oppe.

- Vi har forståelse for at studentene ønsker flere barnehageplasser, og at mangelen på barnehageplasser kan gå ut over studiene deres. Det virker rart at samskipnaden administrerer 222 barnehageplasser og studentene bare har 47 av disse.

Det er ikke bare studentene som ønsker flere barnehageplasser, de ansatte i barnehagene vil også ha plass til sine barn. Men det er ingen av de ansatte som vil ha nye plasser på de betingelsene som Samskipnaden legger opp til. Selv foreldre som har barn på venteliste uttrykker at de ikke ønsker barna inn i barnehagen for enhver pris. Foreldregruppa her ved Maurtua barnehage stiller så godt som 100 % opp om våre krav. De ønsker ikke at deres barn skal få et enda dårligere miljø.

Slipper flere inn i Maurtua barnehage?

Foto: Oddgeir Sagerup

Vi får ikke pengene

-Vi synes det er feil at de eksisterende barnehagene skal betale for de nye. De økte inntektene økning av antall barn vil føre med seg, går ikke til barnehagene. De økte inntektene gjør at det underskuddet Tromsø kommune dekker blir mindre. De pengene kommunen sparer vil Samskipnaden skal gå til å dekke underskuddet ved den nye barnehagen på Storskogåsen. Vi må ta den belastningen en økning av antall barn vil føre til, uten at Maurtua får noe igjen for det.

Anna Eggen Baardvik synes det er nedslående å høre på alle lovord om å satse på barnehager, og så oppleve dette dårlige utspillet fra Samskipnaden.

■ ■ ■

Stillinger i fare

Regjeringas forslag til statsbudsjett går hardt ut over lønnsbudsjettet og deler av driftsbudsjettet til Universitetet i Tromsø. Omtrent 40 stillinger kan bli berørt av dette. Det gjelder stillinger både innenfor undervisning/forskning og rengjøring.

Britt Bakkehaug

Det er foreslått 11 nye stillinger, hvor 7 av disse skal øremerkes til medisin og Norges Fiskerihøgskole. Det er også lagt inn midler til 110 nye studieplasser, som skal gå til medisin, jus og fiskerifag.

Den kraftige underbudsjetteringa av lønnsposten ser ut til å være et gjengs problem på alle instituttene Utopia har vært i kontakt med. Hjelpelærerbudsjettet vil bli vanskeligere, samtidig som det kan være fare for at det i enkelte tilfeller ikke blir satt inn vikarer. Det vil i tilfelle naturlig nok gå ut over undervisninga. Også forskninga vil lide som en følge av underbudsjetteringa.

På Institutt for Biologi og Geologi (IBG) har det vært ei økning i antall biologistudenter. De lange ventelistingene til hovedfag i geologi ser ikke ut å bli kortere neste år.

Institutt for Samfunnsvitenskap (ISV) har ikke midler til å forbedre nye oppgaver. ISV har også fått ansvaret for forskerutdanninga Doctor Artium (Dr.Art) og Doctor Re-

rum Politicarum (Dr.Polit). Det er ikke kommet mer penger til denne undervisninga, slik at det må brukes av de midlene ISV har til annen undervisning.

Institutt for Rettsvitenskap (IRV) vil få av midler som er øremerka medisin, realfag og jus. Likevel ser det ut til at det fortsatt blir kummerlige kår på IRV. Nye stillinger kommer ikke i den takt de hadde håpet, selv om det vil skje ei viss forbedring i forhold til i høst.

På Institutt for Matematiske Real-fag (IMR) vil undervisningstilbudet bli dårligere neste år som følge av en kritisk lønnspost. Driftsbudsjettet så i utgangspunktet bra ut, men det er fare for at noe må overføres til lønnsposten.

Norges Fiskerihøgskole (NFH) ser foreløpig ingen grunn til å være misfornøyd.

Medisin sier seg rimelig godt fornøyd. De sliter med plassproblemer, noe som særlig går ut over kontorsituasjonen for de ansatte. Også studenter har kummerlige kår, spesielt når det gjelder lesesalsplasser. I tillegg er laboratoriesituasjonen er vanskelig. Det vil ikke noen forbedring på plassproblemene før det nye MH-bygget står ferdig. Det er imidlertid i rute, og vil stå ferdig i 1991.

Lønnsinnsparinga er problematisk. Selv om medisin får 4 nye stillinger, kan innsparingene på lønnsbudsjettet bety at de må la andre stillinger stå ledige. Det kan føre til at vitenskapelige stillinger som skiftes ofte kan bli stående ubesatte.

■ ■ ■

Sosialøkonomi hovedfag i 1990?

Trond Davidsen

- Hvis alt går som vi håper, vil vi kunne starte opp hovedfag i sosialøkonomi senest høsten 1990. Det er en glad amanuensis i sosialøkonomi ved Norges Fiskerihøgskole, Jan Abel Olsen, som sier dette til Utopia. Bakgrunnen for denne meldingen er

regjeringens forslag til statsbudsjett for 1989, hvor Norges Fiskerihøgskole er foreslått tildelt et professorat til intern fordeling. Fra de ansatte ved økonomiseksjonen har det lenge vært et sterkt ønske om å få et professorat i sosialøkonomi, slik at faget kan utbygges til hovedfag. Dette er et ønske som også har vært delt av en rekke av de stu-

dentene som har tatt sosialøkonomi mellomfag i Tromsø. Hvorvidt økonomiseksjonen nå får det tildelte professoratet, avgjøres 8. desember. Da avholder Universitetstinget møte.

■ ■ ■

Studenter med barn manipuleres?

Det blåser opp til storm i Studentsammskipnaden. Grunnen er en konflikt om barnehageplasser. I dag står det ca. 50 barn i kø for å få plass i samskipnaden barnehager. For å avhjelpe situasjonen går så Vidar Bakken ut med forslag om en økning i antall barn på hver avdeling. Dette skal han ha all ros for!! Imidlertid har elendig informasjon fra samskipnaden side gjort at personer som sitter med oversikten har hatt mulighet til å manipulere foreldrene. Hvem skal egentlig samskipnaden være til for? En kan saktens spørre når en vet at studenter har 20% av barnehageplassene. For foreldrene er det av stor betydning at de har barnehage for sine barn. En student sier det så sterkt at det var en av årsakene til at hun kom til Tromsø. Når da førskolelærerne går ut i avisene og slår på stortromma før forhandlingene har kommet skikkelig i gang, kan en stille spørsmål om de er interessert i en bedring av situasjonen. En konflikt mellom ansatte i barnehagene og ledelsen i samskipnaden vil ikke få en seierherre. Studenter med barn blir uansett skadelidende, en gruppe som i utgangspunktet stiller svakt. Samskipnaden bør snarest finne en løsning før problemet blir uhåndterelig.

-Savner kontakt

Hvorfor er det vi som må ta den første kontakten?
Hvorfor overvinnes vi ikke frykten for hverandre?
Hvorfor er det så vanskelig for oss å få gehør for våre forslag?

Geir Hatling

Disse spørsmålene stilles av Harris Bright, nyvalgt leder i Foreign Student Union (FSU). FSU er en interesseorganisasjon for utenlandske studenter her i Norge. Hovedmålsettinga er å bedre miljøet for studentene samt å hjelpe til med å løse de hverdagslige problemene som dukker opp. FSU er representert i forhandlinger gjennom Norsk Student Union (NSU), og får også sine bevilgninger gjennom denne organisasjonen. FSU i Tromsø er 3 år gammel. Vi har arbeidet meget aktivt i denne tiden og har faktisk fått gjennomslag for viktige krav, bl.a. egen sosialsekretær og innføringskurs i norsk. Vi her i Tromsø er faktisk de eneste som har et slikt tilbud til nye studenter. I denne sammenheng vil jeg få fremheve undervisningskonsulenten for utenlandske studenter, Jorunn Bye, som virkelig har lagt ned et stort arbeid for å forbedre vår situasjon.

Hvilke problemer møter de utenlandske studenter når de kommer til Tromsø?

Det største problemet er uten tvil språket. Når en person kommer til et fremmed land er det veldig mye han ikke forstår. Ekstra vanskelig

blir det da at utenlandske studenter ikke kan få veiledning, eller ha muligheten til å spørre. Noe som forunder meg meget er at norske studenter er så redde for å ta kontakt. En ny student her på universitetet kjenner ingen og er derfor svært interessert i kontakt med andre. Første gangen vil det være lettest for dere å ta kontakt med oss. Problemet for oss er at vi ikke helt vet hvordan vi skal forholde oss og derfor er tilbakeholden i begynnelsen.

Savner dere noe som kunne bedret dette?

Ja, det burde vært et felles sted hvor studenter kunne møte hverandre. Her i Tromsø er det bare utesteder og kafeer. Dette er etter min mening ikke den letteste plassen å få kontakt. Jeg har flere ganger opplevd at jeg en kveld har sittet og snakket med studenter ute, neste dag når jeg møter de igjen er det som om de ikke kjenner meg. De går bare rett forbi. Slike ting gjør at vi også vegrer oss for å ta videre kontakt. -Dette gjelder ikke bare personer som har mørk hud, sier Michele Kurantz på flytende norsk. Jeg har flere ganger opplevd at når jeg sier jeg er fra USA er det som om et teppe går ned. Jeg har bodd her snart i 3 år, men det er først nå jeg føler at jeg har fått kontakt med nordmenn.

Fritiden utenfor universitetet er tung for mange utenlandske studenter. Spesielt helgene, det blir ofte til at de blir sittende mye alene.

Kontakten med studentorganisasjonene har bedret seg betraktelig siden begynnelsen. Spesielt med NSU og SU. Hvis vi kommer til dem med et problem er de flinke til å hjelpe oss. FSU har også en egen representant i NSU som er vår kontaktperson. For oss er det viktig å opprettholde en god kontakt med de andre organisasjonene. Vi har følelsen av at det har blitt et varig vennskap med NSU og SU. Slik vi i FSU arbeider, prioriterer vi først org.arbeid som lett fører til mere sosialt prat, dvs.ekte kontakt. -Dere må huske på en ting», sier Harris, vi er svært interessert i å tilføre universitetet nye impulser. Alle må arbeide sammen for å få ting til å fungere lettere. Årsaken til at vi som utenlandske studenter er tilbakeholden med å komme med forslag er at vi ikke føler å bli tatt på alvor. En konsekvens av dette er at vi slutter å komme med forslag fordi vi er redde for å få de avvist.

Hvorfor kan ikke utenlandske og norske studenter komme sammen automatisk, spør Harris og Michele. Kan det skyldes frykt?

Hvis dette er tilfelle er det en felles oppgave å fjerne frykten.

Sosialkonsulent

Ta kontakt hvis du trenger råd og veiledning ved personlige og sosiale vanskeligheter eller studieproblemer som ikke er faglige.

Du kan også be om informasjon av forskjellig art og få vite hvor du skal henvende deg i helse og sosiale spørsmål og juridiske saker.

Sosialkonsulent Ann Torunn Olsen,
Roald Amundsenspl. 1 (Odd Berg-bygget),
Tlf. 81 012. Kl. 09.00 - 15.00 unntatt torsdager.

Husk å benytte deg av de økonomiske støtteordningene som Studentsammskipnaden har til dekning av helsemessige utgifter:
HELSEFONDET OG REFUSJON AV EGEN ANDELER

For informasjon, se reglene.

Studentenes statsbudsjett

Gry Berntsen

Studiefinansiering
Kostnadsnormen -det vi skal leve for- går opp med 5%. I tall vil det si at vi går opp fra 4740,- pr. mnd. til 4978,-. Med ti måneders studieår, utgjør lån og stipend 49.780,-. Et eventuelt reisestipend vil komme utenom. Utdanningsstipend regnes som 46% av det beløp som overskyter 3.580,-. Med ordinært lån vil regnestykket bli slik:
(4.978-3.580)=1.398x40% = 643,-. Stipendøkninga for ett år vil dermed være 230,-, dvs. 3,7%.

Sykelønnsordning
Det er foreslått en ordning der lån vil bli omgjort til stipend ved sykdom. Denne vil, dersom vedtatt, tre i kraft fra undervisningsåret 89/90. Rammebetingelsene er svært strenge, og ordningen vil ikke gjelde - dersom sykdom inntreffer før undervisning tar til - den første måneden av semesteret - de første fjorten dagene av sykdomsperioden. Maksimal støtteperiode er på tre måneder. Departementet anser denne ordningen så billig at den ikke er kostnadsberegnet.

Svangerskapsstønad
Dersom en blir gravid etter å ha vært minst seks uker under utdanning, har en krav på å få lånet omgjort til stipend i 22 uker -altså en form for svangerskapspermisjon. Etter de reglene som nå gjelder, vil de studentene som får barn om våren ikke få stipend for de av ukene som faller i sommerferien. Dette blir oppfattet som urimelig, og departementet foreslår at ordningen nå også skal gjelde «sommerbarn».

Renten og Lånekassen
Det foreslås at alle som tar opp lån etter 1/7-85 ikke bare skal ha rentes

Bakkes spill for galleriet

SU og NSU kommenterer:
Med framlegget til statsbudsjett for 1989 viser det seg altfor tydelig at regjeringens ord om «satsing på høyere utdanning» kun er spill for galleriet. Til tross for Hernes- og OECD-rapporten, fortsetter man en bevilgningspolitikk der en forventer at mennesker med konkurransedyktige kunnskaper skal komme til Norge som en gave fra himmelen -ikke som et resultat av bevisst satsing. Studenter er også mennesker -mennesker som må bo, spise og sove. Får vi barn, må de ha et sted å være mens mamma og pappa er på skolen. Det er positivt at vi endelig har fått en sykelønnsordning, og at mødre med «sommerbarn» nå også får støtte -men de grunnleggende problemene med manglende velferd, for lite lån og for høy rente er det ikke gjort noe med. Skal en ha studenter, må vilkårene legges til rette. Når økningen i kostnadsnormen ikke engang dekker pristigninga, får en følelsen av at vi blir sett på som snyltere på samfunnets godhet -ikke som en investering i framtida.

rente på studielånet -det skal også innføres rentes rente på lånet i den betalingsfrie perioden og i lavtermin perioden.

Stortinget vedtok tidligere i år: «...ved tilbakebetaling av studielån ber Stortinget om at det blir innført en maksimalgrense på 6% på innbetalingens andel av inntekten. Økt rentegjeld som følge av betalingsutsettelse i henhold til denne ordningen skal ikke rentebelastes.» Departementet finner ordninga for dyr, og foreslår at Stortinget omgjør sitt vedtak. Dette vil medføre at dersom en benytter seg av inntektsavhengig tilbakebetaling, vil en få restlånet belastet med rentes rente, og gjelda til Lånekassen vil øke.

Studentboliger
Det er foreslått en rammebevilgning på 100 mill. kroner, som skal gi rom for bygging av 630 nye hybelenheter i 1989. Det er imidlertid ikke gitt at pengene fordeles likt. Tromsø har fått støtte til Storelva-prosjektet, og Oslo står nå for tur med et gigant

prosjekt som kan sluke hele potten. Inntil departementet bestemmer seg, svever samtlige hybelprosjekt i det blå.

Barnehager
KVD mener at det er kommunenes ansvar å sørge for en anstendig barnehagedekning -også når det gjelder studentboliger. Det er derfor ikke øremerket midler på framlegget til statsbudsjett for 1989 til barnehager for studentene i Tromsø.

Velferdsarbeid
Det er foreslått en nominell økning av hele totalpotten på 3 mill. kroner, men samtidig er det også 1. januar 1989 som er siste frist for studentvelferdsorganisasjoner å organisere seg i samskipnader. Det kommer dermed mer penger, men det blir flere å dele på.

Utropia

I REDAKSJONEN:

Trond Davidsen
Steinar Johansen
Oddgeir Sagerup
Tage Stabell-Kulø
Geir Hatling
Geir Arne Hansen
Britt Bakkehaug
Tove Klæboe Nilsen
Gry Berntzen
Lars Åge Rotvold
Arve Bartnes
Kai Friis
Wemund Aabø

REDAKTØR:

Geir Hatling

REDAKSJONSSEKRETÆR:

Geir Arne Hansen

UTROPIA HØST 1988

UTROPIA følgende fremtidsplan for høsten:
UTROPIA nr. 10: Deadline torsdag 3.11, setting søndag 6.11.
Forbeholdt endringer.

NESTE DEADLINE 3.11.88

UTROPIA er et organ for studentene ved Universitet i Tromsø, og kommer med 12 nummer i året. Redaksjonen er valgt på politisk uavhengig grunnlag.

KONTORTID I UTROPIA

Mandag	13.00 - 14.00
Tirsdag	14.00 - 15.00
Onsdag	14.00 - 15.00
Torsdag	13.00 - 14.00
Fredag	13.00 - 14.00

Annonsepris: Kr. 4,- pr.sp. mm.
Ved fast annonsering 20% rabatt

Adr.: Boks 678, 9001 Tromsø
Tlf.: (083) 44 283

Opplag: 2000 eksemplarer

SATS OG OMBREKING:

Lundblad Grafisk A.S.
Tlf.: (083) 86 775
Boks 49 - 9001 TROMSØ

Brakkene i Breivika:

Dødsstøt 1. februar!

– Det kommer ikke på tale å forlenge driften av brakkene i Breivika. 1. februar er en endelig dato fra vår side. Styreleder

i Studentsamskipnaden, Unni Sandbukt, var klar i sitt svar til brakkebeboerne i Breivika.

Trond Davidsen

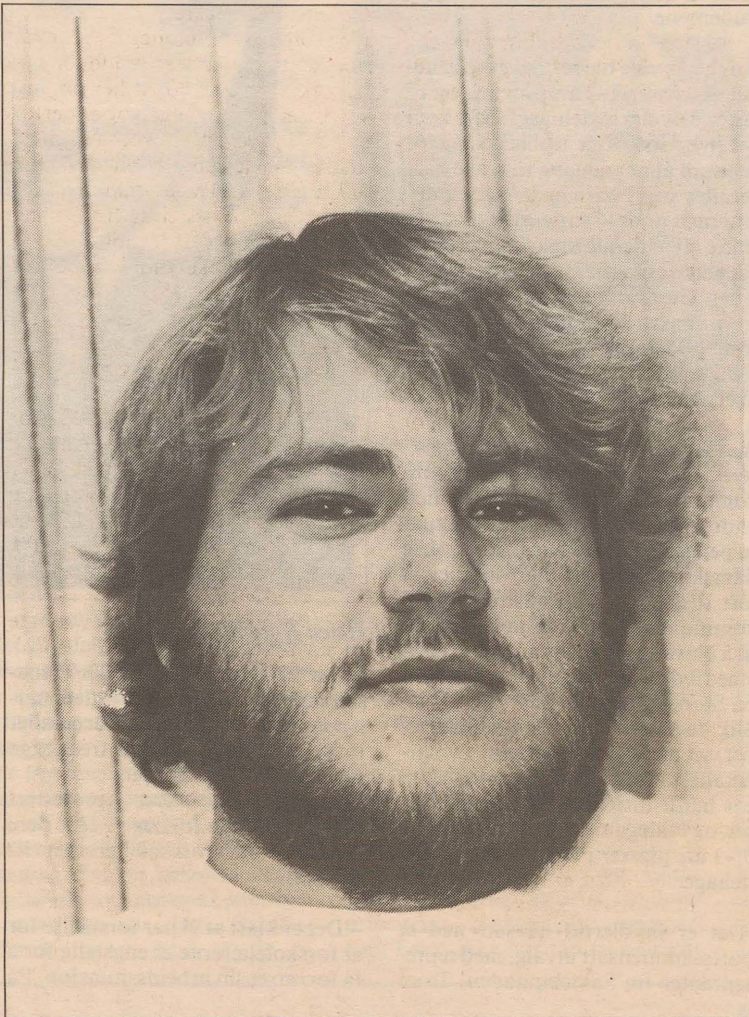
Bakgrunnen for møtet som ble avholdt nylig mellom beboerne i Breivika og ledelsen i Studentsamskipnaden, er et ønske fra noen beboeres side om å få forlenget driften av brakkene ut vårsemesteret. Dette ønsket begrunner beboerne med at de da vil ha større mulighet til selv å kunne velge bolig, og ikke bli tvunget til å flytte til Storelva på Kvaløya, hvor Studentsamskipnaden i disse dager er iferd med å ferdigstille sitt siste boligprosjekt.

– Leieboerutvalget i Breivika har foretatt en rundspørring blant beboerne, og av de omlag tretti personene vi var i kontakt med, kunne ingen tenke seg å flytte til Kvaløya. Det er Robert Hagen, brakkebeboer og en av initiativtakerne til møtet, som sier dette til Utropia. Årsaken til at Storelva er så lite populært blant Breivikabeboerne skal i første rekke være beliggenheten, men også dårlige busskommunikasjoner og en tilnærmet tredobling av husleien teller med i vurderingen. Derfor blir en overflytting til noen av de andre av Studentsamskipnadens boligkomplekser på Tromsøya foretrukket av de fleste. En overflytting som etter beboernes mening lettest kan skje ved at driften av Breivika blir forelenget ut vårsemesteret.

Nei fra samskipnaden

Men en slik drift vil ikke Studentsamskipnaden være med på. –Vi kan ikke se at en forlenget drift vil føre til noen lettere situasjon for beboerne i Breivika, sa styreleder Unni Sandbukt. Sandbukt begrunnet sitt standpunkt med at beboerne i Breivika inntil 1. februar vil få førsterett ved overflytting til de andre av samskipnadens boliger, i tillegg til Storelva som allerede i utgangspunktet er forbeholdt beboerne i Breivika.

Sekretariatsleder i boligavdelingen i Studentsamskipnaden, Inger Leiufrud, sa ikke bort fra at det innen 1. februar kunne bli ledig inntil 25 boligenheter ved de ulike boligkompleksene, foruten Storelva. Disse boligene vil så langt det er mulig bli tildelt Breivikabeboere som ikke vil

Robert Hagen: — Få vil flytte til Kvaløya!

Foto: Wemun Aabø

flytte til Kvaløya. Etter 1. februar vil derimot beboerne i Breivika ikke kunne forvente å få noen førsterett. De som innen dette tidspunkt ikke har flyttet frivillig, kan risikere å bli stående uten boligtilbud.

Smidighet

Direktør Vidar Bakken i Studentsamskipnaden kunne ellers garantere at det fra samskipnadens side vil bli vist smidighet ved avviklingen av Breivika. Studenter som har eksamen vil kunne regne med å få utsatt flyttingen til eksamenen er avviklet. Det ble også antydnet hjelp til flyttingen for dem som ikke disponerer

bil. Og hva angår busskommunikasjoner til og fra Storelva, så er ikke disse verre enn for andre boligområder i Tromsø. Inger Leiufrud kunne opplyse at Studentsamskipnaden nå har inngått en avtale med Tromsbus om en egen studentekspres til Universitetet på morgenen, med retur på ettermiddagstid. Fortuten denne er det 22 busser til og fra sentrum iløpet av en vanlig hverdag.

Bli med til Skibotn!

Sett av helga 4.-6. november! Da arrangeres nemlig Skibotnseminaret. Seminaret har etter hvert blitt en tradisjon, og er ment for både nye og gamle studenter.

Britt Bakkehaug

Det nært forestående Skibotnseminaret er det 7. i rekka. Seminaret kan ses på som ei skolering i studentpolitiske saker, men sosialt samvær er også en viktig del av seminaret. Kim Unstad i arrangementskomiteen understreker at seminaret er for alle, og ikke bare for «studentpolitiske pampere». Av tema det kan lokkes med, kan nevnes:

– Den engasjerte student- en utdøende rase?

– Et liv etter studiene? Orientering fra lånekassa.

– Hva slags NSU (Norsk Student-Union) vil vi ha?

– Hernes-utvalget.

Det blir både eksterne og interne innledere. Spørsmål og debatt.

–Fremdeles i tvil? Ta kontakt

med Studentutvalget i UB-kjelleren og prat med noen som har vært på Skibotnseminaret før. Påmelding innen 25. oktober til Studentutvalget.

Er katalogen til å stole på?

Det er kommet sterke reaksjoner fra studenter på 1. og 2. avdeling juss over at forelesningstidene i Undervisningskatalogen ikke stemmer overens med de reelle tider som møter studentene ved semesterstart. Disse, tildels store forandringene, har medført at studenter med deltidsjobb har fått problemer med å kombinere arbeidet med studiene.

Lars Åge Rotvold

– Før semesterstart avtalte jeg med min arbeidsgiver hvilke dager og til hvilke tider jeg kunne jobbe. Jeg baserte meg helt og holdent på de forelesningstider som stod i katalogen. Nå er det nesten blitt slik at jeg enten må velge mellom arbeid eller studier, sier fortvilet juss-student til Utropia. Spesielt bittert synes jeg dette er når årsaken til forandringene kommer av at også foreleserne har tatt seg deltidsjobb.

Stemmer ikke

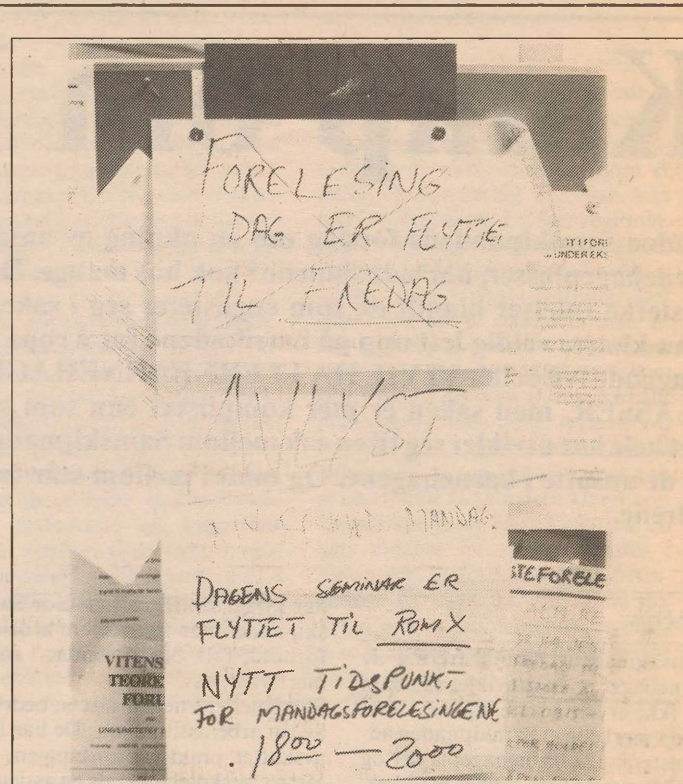
Fagansvarlig ved 2. avdeling, Hege Brækhus, sier at det ikke medfører riktighet at forelesningstidene er forandret på grunn av at foreleserne har tatt seg deltidsjobb. –Forandringene har flere årsaker. Tidspunktet for en av forelesningene er forskjøvet fordi det kolliderer med instituttrådsmøtet. I tillegg er det inntruffet flere småting som vi ikke hadde oversikt over da katalogen ble laget, sier Brækhus. Brækhus sier seg enig i at man i ut-

gangspunktet bør avvike forelesningene i henhold til katalogen, og at man kanskje ikke i tilstrekkelig grad er klar over hvilke problemer forandringene i forelesningstidspunkter påfører studentene. Spesielt når stadig flere studenter blir deltidsstudenter. Kanskje bør vi i fremtiden ha bedre begrunnelse for å forandre forelesningene, avslutter Brækhus.

Lengre frist

Karin Nøstdahl ved studieavdelingen sier i en kommentar at deres politikk er mest mulig overensstemmelse mellom katalog og reelle forelesningstider. Tidlige frister gjør at det kan være vanskelig å få en katalog som er helt ajour ved semesterstart. Et eksempel er katalogen for vårsemesteret. Der er fristen for stoff som skal med satt til 7. oktober, mens utgivelsen er i månedsskiftet november/desember.

Nøstdahl sier at hvis problemet med overensstemmelse mellom katalogtider og virkelige forelesningstider er stort, bør vi kanskje vurdere lengre frister og derved senere utgivelse av katalogen.

Bildet er arrangert

Foto: Oddgeir Sagerup.

Kommentar: Lars Aage Rotvold

Etter hva Utropia erfarer er det ikke bare juss-studenter som har problemer med troverdigheten til Undervisningskatalogen, flere andre institutt opplever det samme. Katalogen kommer ut med tilsynelatende fastlagte forelesningstider. Studenter flest planlegger sin hverdag etter dette. Så kommer semesterstart, og det viser seg at alt er snudd opp ned. Studenter som har gjort avtale om deltidsarbeid har valget mellom enten å kutte ut forelesninger, eller å la være å ta lønnet arbeid. En slik situasjon er svært lite tilfredsstillende. De forskjellige institutt og administrasjonen bør stikke en finger i jorda for kanskje å oppdage hva slags

verden de lever i. Det er en kjensgjerning at stadig flere studenter jobber ved siden av studiene. De blir deltidsstudenter. Dette setter større krav til Undervisningskatalogen. I utgangspunktet skal opplysninger i katalogen være riktige. Hvis det mot formodning skulle oppstå problemer, bør flytting av forelesningstidspunkt vurderes kun som siste utvei. I dag kan det virke som om instituttene sjonglerer med forelesningstidene uten hensyn til studentenes (deltidsarbeidernes) livssituasjon.

-Ikke flere barnehager

Studentsamskipnaden står under sterkt press for å skaffe flere barnehageplasser. En dårlig økonomi gjør det umulig for Samskipnaden å bygge nye barnehager. Den eneste muligheten Samskipnaden ser for å få flere plasser er å utvide antall plasser i enkelte avdelinger. Dette forslaget har skapt uro blant de ansatte.

Kai Friis

Studentsamskipnaden administrerer i dag 222 barnehageplasser, hvorfor disponerer studentene bare 47 av disse?

- For overhodet å fremskaffe barnehageplasser til studentene, var det nødvendig å inngå et samarbeide med universitetet i Tromsø, Tromsø kommune og Troms fylke om bygging og drift av barnehager, sier Helen Knoph Larsen, økonomi og administrasjonssjef i Studentsamskipnaden.

-I henhold til denne avtalen dekker kommunen underskuddet for samskipnadens barnehageplasser, mot at samskipnaden administrerer barnehagene gratis og kommunen får disponere et visst antall plasser. Universitetet har bidratt med egenkapital til bygging av lokaler til barnehagene. Troms fylke har bl.a. stilt tomt til disposisjon.

- Det er svært dyrt å bygge og drive barnehager. Det er umulig å drive en barnehage i økonomisk balanse med foreldrebetaling etter kommunale satser, statstilskudd og kommunalt tilskudd til private barnehager. Det ville fordre en foreldrebetaling på 3 - 4000 kr.pr. måned. En foreldrebetaling av en slik størrelse mener vi ville være helt uakseptabelt ut fra studentenes økonomi.

Velferdsorganisasjon?

Studentsamskipnaden er en velferdsorganisasjon for studentene. Hvorfor får Samskipnadens ansatte barnehageplasser når det står studenter i kø for å få barnehageplasser?

- Å skaffe barnehageplasser til studentene er Samskipnadens primære ansvar. Men vi har også et ansvar for velferden til våre ansatte. Vi bør bestrebe oss på å kunne tilby barnehageplasser til de som jobber i Samskipnaden. Vi har i den senere tid opplevd at folk har sluttet i Samskipnaden fordi de har fått jobb i andre bedrifter som har tilbudt dem barnehageplasser. Barnehageplasser er et viktig personalpolitisk virkemiddel for å få en organisasjon til å fungere best mulig. At Samskipnaden fungerer godt burde også være i studentenes interesse!

Ventelistene for barnehageplasser er like stor som antall barnehageplasser som Samskipnaden har å tilby studentene. Har Samskipnaden noen planer for å øke antall plasser?

- Ventelistene er lange og vi er sterkt presset for å få til flere barnehageplasser. Som nevnt er det svært vanskelig å etablere nye barnehager med de offentlige tilskudd man i dag kan forvente, og samtidig holde en akseptabel foreldrebetaling. I dag har Samskipnaden dessverre ikke økonomi til en ytterligere

subsidiering av barnehageplasser til studentene.

-I dag har våre barnehager et barnetall på 8 i hver 0-3 års avdeling og 16 i hver 3-7 års avdeling. I 1985 kom det nye forskrifter til barnehageloven som åpnet adgang til å øke barnetallet med 1 barn pr. 0-3 års avdeling og 2 pr. 3-7 års avdeling. Dette ville hjemle maksimalt 24 nye barnehageplasser i våre barnehager. I den situasjonen vi er i, ville det være uansvarlig av Samskipnaden å ikke vurdere muligheten for en viss økning av barnetallet i eksisterende barnehager.

-Ved å øke barnetallet vil man redusere det driftsunderskuddet som kommunen i dag dekker. Det er med andre ord kommunen som ville spare penger på å øke barnetallet, ikke Samskipnaden. Vi har imidlertid fått tilsagn fra administrasjonen i kommunen om at vi vil få anledning til å «investere» disse innsparte midlene til drift av den nye barnehagen på Storskogåsen.

Slik ledelsen i Samskipnaden ser det, vil en begrenset økning av barnetallet i eksisterende barnehager gi oss hardt tiltrengte barnehageplasser, og i tillegg sikre driften av ni nye 0-3 års plasser i Storskogåsen barnehage.

-Det er imidlertid nå satt ned et partssammensatt utvalg, med representanter fra Samskipnaden, Trom

Helen Knoph Larsen

Foto: Oddgeir Sagerup

sø Lærerlag og NTL (Norsk Tjenestemannslag), som skal vurdere muligheten for en økning av barnetallet i våre barnehager. De skal fremlegge sin rapport 1. november. Førskolelærerne har protestert kraftig på dette forslaget. Har dere forståelse for førskolelærernes situasjon?

- Det er klart at vi har forståelse for at førskolelærerne er engstelig for å få forverret sin arbeidssituasjon. På

den annen side er presset også fra førskolelærerne om å fremskaffe flere barnehageplasser svært stort. Vi er derfor nødt til å vurdere alle muligheter, og se om vi kan utnytte eksisterende ressurser bedre.

- Skal studenter og ansatte i Studentsamskipnaden i det hele tatt få noen barnehageplasser, så må alle være villige til å inngå kompromisser, understreker Helen Knoph Larsen.

Kamp om barnehageplasser

Studentsamskipnadens forslag om en økning av antall barnehageplasser, har satt sinnen i kok hos mange. Det er sterke følelser blandt de som engasjerer seg i saken. Man klatrer veldig lett opp på barrikadene for å rope et rungende NEI eller VI VIL HA FLERE BARNEHAGEPLASSER, men saken er mer komplisert enn som så. Det hele har utviklet seg til en sak mellom Samskipnaden og de ansatte i barnehagene. Og midt i mellom står foreldrene.

Kai Friis

Samskipnadens administrering av barnehager er en innviklet sak som det ikke er lett å sette seg inn i. Det virker merkelig at Samskipnaden administrerer 222 barnehageplasser og har 74 ansatte som jobber med barnehager, og så får studentene bare 47 plasser.

For å få barnehageplasser i det hele tatt har Samskipnaden valgt å inngå en samarbeidsavtale med Universitetet, Troms fylke og Tromsø kommune. Denne avtalen er nå Tromsø kommune misfornøyd med. De ønsker å si den opp, og forhandle seg frem til en ny avtale.

Samskipnaden på sin side mener at begge parter kommer godt ut av avtalen. Samskipnaden har et underskudd på rundt 500 000 kroner på sine barnehageplasser, og mener at det koster det samme å administrere barnehagene. Dette forholdet har vært dårlig dokumentert ovenfor Tromsø kommune, og det er først nå at Samskipnaden har fått beregnet denne kostnaden.

Harde kår

Samskipnaden har også fått mindre å rutte med som en følge av den vanskelige økonomiske situasjonen vi

Førskolelærerne legger ekstra stort press på Samskipnaden når de truer med å slutte hvis de ikke får barnehageplasser. Samtidig slutter førskolelærere fordi de får tilbud om jobb i andre barnehager hvor de får barnehageplasser. En del foreldre frykter de sluttet fordi det er et dårlig miljø i samskipnadens barnehager.

For enhver pris

Kan prisen for barnehageplasser bli for høy? Samskipnaden har bygget en ny barnehage på Storskogåsen med plass for 9 barn i alderen 0-3 år. Da man begynte å bygge barnehagen, reduserte Tromsø kommune sitt tilsagn om tilskudd til private barnehager. Dette førte til at Storskogåsen barnehage fikk økonomiske problemer. Den eneste muligheten Samskipnaden så for å løse problemet, var å benytte det reduserte underskuddet Tromsø kommune ville få i de andre barnehagene, til å sikre driften av denne nye barnehagen. Samskipnaden har skapt mye uro i de andre barnehagene for å sikre driften av denne ene barnehagen.

Samskipnaden har brukt mye tid og krefter på denne saken, planleggingen har vært lang og med store utgifter. Og nå har de fått de ansatte mot seg. Når det viser seg at studentene bare får 3 av de 9 plassene, kan man spørre om det er verdt det. Selv om studentene får en plass til etter jul, er det mye skrik og lite ull.

Informasjonssvikt

Samskipnaden har sviktet når det gjelder å komme med informasjon. Foreldrene har ikke fått noe informasjon fra Samskipnaden. Samskipnaden kunne ha spart seg mye arbeid og misforståelser hvis de hadde informert de berørte parter hva forslaget deres gikk ut på.

Ryktet blir ofte overdrevet og feiltolket. Folk som ikke får opplysninger om ting som er viktig for dem, blir redde og usikre. Folk som er redde er det lett å skremme opp og manipulere ved å gi de ensidig informasjon.

I en så komplisert og følelsesladet sak som dette blir informasjon viktig. Man må ikke bare forklare selve økningen av antall plasser, men også hvorfor situasjonen er slik som den er.

Et eksklusivt tilbud

Skal barnehagene være et eksklusivt tilbud til de få, eller et sted å være for alle? Barnehagene er nå blitt så dyre å drive at man må vurdere om vi skal utnytte barnehagene

bedre. Koster det samfunnet for mye å drive barnehager for noen få? Har samfunnet så store utgifter til barnehageplasser at alle burde få del i det gode det er å ha en barnehageplass?

Eller skulle vi opprettholde et pedagogisk godt tilbud? Erkjenn at det er tvilsomt om det vil bli noe barnehagetilbud til alle i dette århundret? Så får vi heller sloss om smulene.

■ ■ ■

FAGBOK SALG DATA REALFAG MEDISIN

STARTER 1. NOV.

AKADEMISK KVARTER

ROALD AMUNDSSENS Plass 1, Postboks 761, 9001 Tromsø
Telefon (083) 81 012

Jusshjelpa i gang

Etter en lang sommerstengning har Jusshjelpa starta opp igjen, denne gangen i lokaler på universitetsområdet i Breivika, nærmere bestemt i brakkene som er ført opp ved Driftssentralen.

Her skal de 12 ansatte saksbehandlerne fortsette å yte gratis rettshjelp til folk som måtte ha behov for det. Det er jusstudentene sjøl som driver Jusshjelpa.

Tove K. Nilsen

Til nå har pågangen vært stor, og arbeidspresset har til tider vært hardt. Det har imidlertid bedret seg etter at antallet saker har stabilisert seg, og man har fått innarbeidet skikkelige rutiner.

- Vi ble nødt til å avvise mange henvendelser i vår, forteller Elisabeth Lund, en av de som jobber på Jusshjelpa. Vi hadde ikke kapasitet til å ta oss av flere saker. Men vi avviser ikke folk uten å gi dem råd om hvilke andre plasser de kan henvende seg, eller hva de kan gjøre sjøl for å løse problemet.

De sakene som har dominert til nå, er arvesaker, familierett og forsikringsaker. Det er stort sett dagligdagse, trivielle ting, som ikke er så

komplisert, rent juridisk. Noe av tida går til ren informasjon om tryggederegler o.l. Disse sakene mener faglig ansvarlig, amanuensis Inge Unneberg ved IRV, at studentene er kompetente til. Han ser ingen betenkeligheter ved å la jusstudentene ta hånd om folks problemer på disse områdene.

- De som jobber på Jusshjelpa har bestått 2.avdeling, og er kompetent på disse områdene, idet denne type saker ligger innenfor 1. og 2. avdeling. Studentene har pensum friskt i minne, og er uerfarne, og jobber derfor mye mer med sakene enn en vanlig privatpraktiserende advokat ville gjort, sier Unneberg. Som faglig ansvarlig skal han drive generell rådgivning overfor saksbehandlerne, og ta seg av spørsmål som blir prioritert svakerestilte grupper, som f.eks. ikke har råd til advokat

Noen av de som jobber på Jusshjelpa: Øverst f. v.: Ingrid Enoksen, Sven Janssen, Lis Jensen, Tone Bangen. Nerderst f.v.: Erik Ringberg, Elisabeth Lund, Dag Digernes, Kjell A. Jensen.

Ikke med på bildet: Are Johansen, Stig Lunde, Erik Haugen, Nina Walthinsen og Odd Hoika.

Foto: Oddgeir Sagerup.

kvalifisert til å drive Jusshjelpa, og framhever styrken i det at de drofter sakene i fellesskap, og henter råd fra instituttet.

Hvem er det som nyter godt av Jusshjelpas tilbud?

Daglig leder Dag Digernes, hevder at de holder en sosial profil. - Folk som har råd til å gå til advokat, eller som kommer til oss med luksusproblemer blir avvist, sier han. Elisabeth Lund mener at de ut fra dette prioriterer svakerestilte grupper, som f.eks. ikke har råd til advokat

eller ikke kan finne fram i rettsapparatet eller trygdesystemet. Slik mener de å kunne dekke et reelt behov, og også fange opp klienter som faller utenfor ordninga om statlig fri rettshjelp.

Alle de 12 saksbehandlerne er altså jusstudenter, og skaffer seg med dette arbeidet betydelig erfaring. Elisabeth Lund framhever at denne erfaringa betyr mye for de videre studiene -hun synes det er blitt mye lettere å tilegne seg stoff. Dessuten lærer de seg å jobbe praktisk retta, og får erfaring med rettskildesøk. Jusshjelpa i Tromsø er bygd opp et-

ter mønster av Jussbuss i Oslo (Oslo-studentenes jusshjelp). De har arrangert saksbehandlerkurs og seminar for de ansatte på Jusshjelpa. Jusshjelpa skal etterhvert -foruten å være en rådgivningsinstans -bygges ut til å omfatte rettshjelpsundersøkelser. Man tror at det også her er mye ugjørt, f.eks. at det finnes skjulte behov for rettshjelp i den nord-norske befolkninga.

Bedre fiskeriplanlegging

Dersom fiskerinæringa fortsatt skal eksistere må en få bukt med den individualisme som råder. Ensidig profitttenkning har nå ført til et økologisk misforhold som kan få katastrofale følger for kystbefolkninga, dersom ikke øyeblikkelige tiltak settes inn. Forbud og inndraing av lisenser er en ting, men uten et mer helhetlig samarbeid er dette nytteløst. En må gjøre noe med selve grunnfilosofien og stille seg det spørsmål hva det er vi egentlig vil. Informasjonssjef John Årst i Norges Råfisklag taler i klartekst når han beskriver det viktigste problemet næringa nå står overfor.

Steinar Johansen

Økonomisk griskhet

Utviklinga innen fiskerinæringa er nærmest et klassisk eksempel på hvordan forholdet økologi og økonomi stadig har blitt forverret. Den hemningsløse rasjonaliseringsbølgen næringa har vært gjenstand for, har ført til en profitttenkning som det ikke finnes ressursgrunnlag for å tilfredstille. For å illustrere dette

nærmere er det nok at vi ser på utviklinga innen torskefisket. Her satset man på en stor havgående flåte av avanserte trålere noe som førte til en fangstkapasitet som ikke sto i samsvar med bestandens evne til å reprodusere seg selv. Når en innså dette, kastet en seg over reka med påfølgende overbeskattning også der. Det en imidlertid ikke tenkte på er at reka er et viktig næringsgrunnlag for torsken, slik at det nå vil ta år å bygge opp bestandene

igjen. Man har med andre ord blitt utkonkurrert av egen griskhet, sier en lettere oppgitt Årst. Han legger imidlertid til at en ikke ensidig skal overføre skyld på norske storredere, men også ta med i betraktningen de overtramp utenlandske trålere gjør mot fangstbestemmelene.

Politisk ansvar

Dersom en ønsker å få bukt med disse problemene må en for det første sørge for å utbedre det internasjonale avtalesystemet, slik at kystvakten kan slå strengere ned på ulovlig fiske og ikke som nå, der en kun kan gi advarsler. For det andre må myndighetene vie mindre oppmerksomhet til særinteressene og tenke mer på fellesinteressene. Det er klart det krever mot å si nei til økonomisk sterke pressgrupper, men dette er en politisk belastning en må tåle dersom vi ønsker å bevare ressursene, for ikke å snakke om bosettningsstrukturen!

Ressurs og bosetting

I følge Årst er en ensidig bedriftsøkonomisk tankegang ikke bare til skade for ressursene, men en minst like stor trusel mot bosettinga langs kysten. Den markedssatsninga som produsentorganisasjonene går inn for, vil i følge informasjonssjefen medføre en sentralisering av produksjon og foredlingssanlegg. Resultatet av ei slik utvikling ville føre til at vi ble sittende igjen med noen få store rasjonelle bedrifter, mens småskalabedriftene langs kysten rett og slett bukket under. Dette ville jo være særdeles betenkelig når en vet at små fiskebedrifter ofte er selve livsnerven for mer en ett kystsamfunn i landsdelen.

Politisk virkemiddel

Nå er det imidlertid Råfisklaget (fiskernes organisasjon) som gjennom råfiskloven har den avgjørende myndighet når det gjelder kjøper

godkjenning. Dette vil si at man kan nekte levering av råstoff til bedrifter som ikke oppfyller de minstekrav som gjelder. Råfisklaget kan også nekte en bedrift å etablere seg dersom den ressursmessige situasjonen skulle tilsi dette. Samlet utgjør dette en økonomisk garanti for den enkelte fisker, men viktigst av allt er at loven gir en beskyttelse mot de krefter som truer bosettningsstrukturen langs kysten.

Når vi nå opplever både en ressurskrise og en omsetningskrise går kjøperne/produsentene paradoksal nok til et frontalangrep mot råfiskloven, i den tro at en lovendring skal løse problemene. Dersom fiskerne ga fra seg den makt som råfiskloven gir ville dette være ensbetydende med å underkaste seg kjøpernes godvilje, altså et tilbakeskritt mot nessekongeveldet. Man kom så til å få ei ensidig økonomisk markedsorientering som ville virke selvforsterkende negativt både for bosettningsmønsteret og for ressurs-

situasjonen. Resultatet ville bli et nullsumspill uten vinst.

Strategier

Årst understreker at istede for å «hamre» løs på råfiskloven bør man heller tenke mer helhetlig. En samordning av eksporten gjennom et felles eksportutvalg for fisk kan være et alternativ. En mer regionalbasert styring der kommunene i større grad trekkes med vil være et annet skritt i riktig retning. Det som i alle fall er sikkert at dette er like mye et politisk som økonomisk spørsmål. Man bør også være forsiktig med å drive en alt for storstilt planlegging, men heller lytte til hva folk har å si. Opprettelse av noe så enkelt som ei egnebu kan være nok at den lokale fiskebedrift klarer seg. En må ikke la seg friste til å tro at en kan innføre en «møremodell» i Finnmark, til det er handlingsbetingelsene for ulike. Ja, ofte er det slik at det som er problemet for en plass ikke trenger å være noe problem for neste.

Informasjonssjef i Råfisklaget John Årst.

Foto: Fiskeribladet.

HI FI TILBUD!!

Amerikanske Forsterkere

vector Research VA 1100

Før 2.000,-

Nå 1.595,-

audioscan

Vestregate 5, Tlf. (083) 86988

Åpningstid: 12.00 - 17.00. Lørd. 10.00 - 14.00.

Natten, livet og kvinnen

Even Arntzen er den første ved Universitetet i Tromsø som går ut med hovedfag i allmenn litteraturvitenskap. Hovedoppgaven til Arntzen dreier seg om en forfatter som har vært en

besettelse for ham helt siden hans pure ungdom, nemlig Knut Hamsun. Denne besettelse har han ikke helt greid å fri seg fra, sjøl om han nå har fått den inn i vitenskapelige former.

Nora Sørensen

Nytt fag

Allmenn litteraturvitenskap er et nokså nytt fag ved UiTø. Det kom ikke i faste former før i 1985. Før det har studentene vært henvist til å pendle mellom nordisk, tysk og engelsk. Faget er delt opp i to hoveddeler, en skjønnlitterær del og en teoretisk.

Studentene skal gis grunnleggende oversikt i romanens, dramaets og lyrikkens vestlige tradisjon og historie. En begynner med antikken og går helt framover til idag. I tillegg skal studentene tilegne seg kunnskap i moderne litteraturteorier og historisk poetikk.

I disse Myhre og Hagen-tider er vel ikke litteratur det mest takknemlige å studere. Hvordan reagerer du når Carl I. og hans folk sier at litteratur bare er for særinger?

– Hvis en ser på litteratur i en større sammenheng og ikke bare på den litteraturforskninga som skjer ved universitetene, så er det klart at akkurat det å drive med litteratur, være opptatt av litteratur, er veldig viktig i det massemediasamfunnet som vi lever i, med ei tabloidisering av omtrent alt. Når det gjelder arbeidsutsikter, så ser det ut til at det blir større og større mangel på filologer i årene framover. Så Hagen har selvsagt ikke rett i det han sier.

Vil du anbefale folk å studere litteratur?

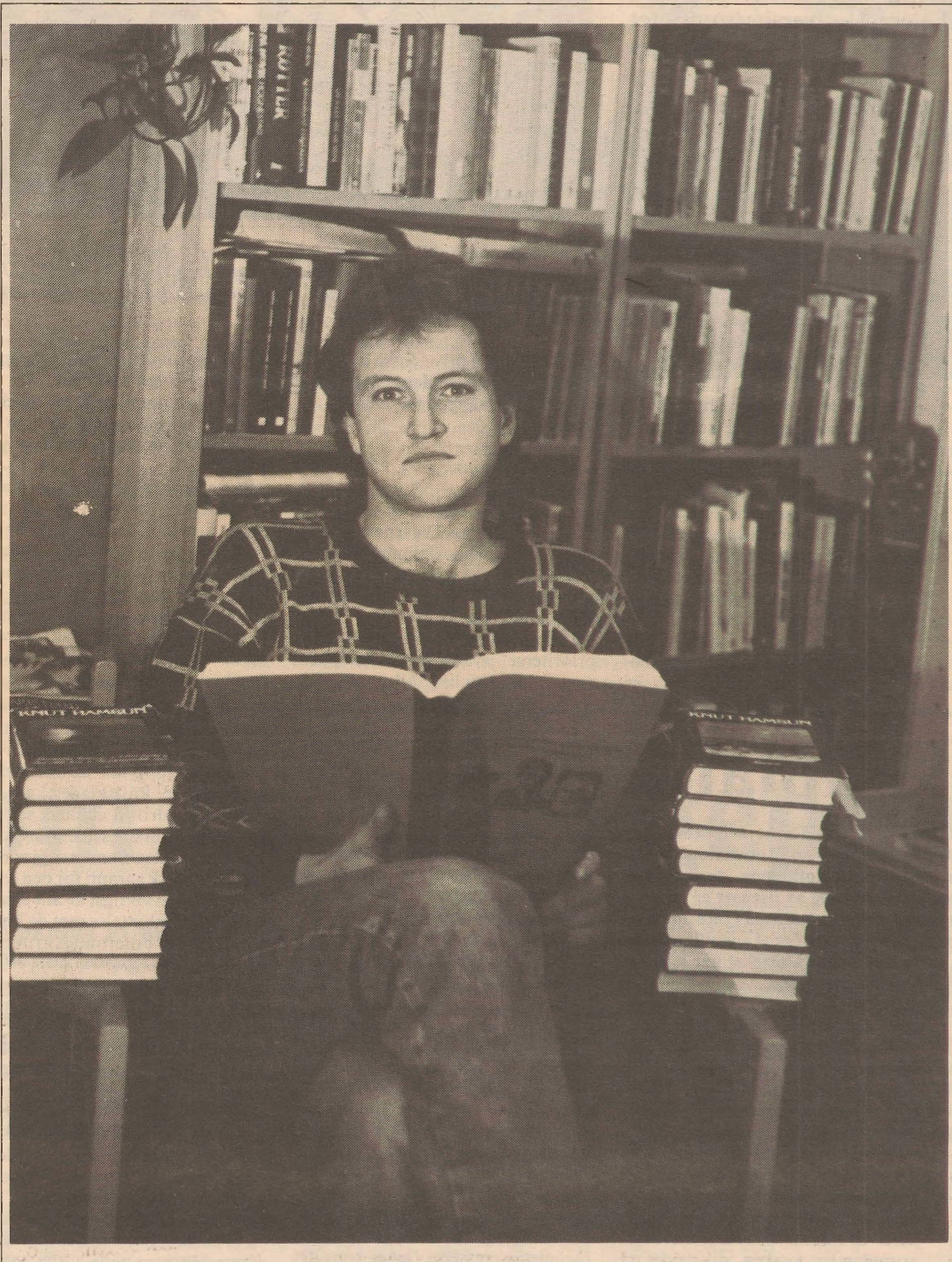
– Folk skal ikke være redd for å studere litteratur hvis det er det de virkelig har lyst til. Det er nok av de som tar pragmatiske fag som er alt fra realfag til offentlig forvaltning. Ikke noe stygt sagt om de fagene, men det er helt klart at folk studerer disse fagene mye fordi det innebærer større arbeidsmuligheter. Så de som er interesserte i litteratur framfor andre fag, må for all del ikke være redde for å satse. Jeg mener en må studere det en innerst inne har lyst til.

Hovedfaget

Arntzen's hovedfagoppgave heter **Se, natten er livet og kvinnen dets hersker. Ein intertekstuell analyse av Knut Hamsuns dramatik.** Når vi spør hvordan det er å skrive en slik omfattende oppgave på nærere 200 sider, så svarer han at det er et nokså ensomt prosjekt.

– En sitter jo der for seg selv og er avhengig av å ha en god del sjøldisiplin. Når det er sagt så må jeg få legge til at faget allmenn litteratur er lagt godt til rette for å skrive en hovedoppgave innafor den normerte tidsperiode. Det skyldes ikke minst vårt metode og oppgavekurs der vi leser hverandres oppgaver og gir hverandre kritikk. Den eneste faste ansatte på faget, professor Hans Erik Aarset, deltar også på disse seminarene og han hjelper oss mye. Inspirasjonen fra ham og medstudentene har vært til god hjelp underveis. I tillegg tar vi deleksamen i første og andre semester på hovedfag, slik at vi er fri hele neste år til bare å drive på med oppgaven. Det ser jeg på som en stor fordel.

Forakt for teateret
Hamsun er mest kjent for sine

Even Arntzen med noe av pensumlitteraturen han har brukt til hovedfagsoppgaven. Foto: Oddgeir Sagerup.

romaner. Arntzen har allikevel valgt å konsentrere seg om hans seks skuespill. Det var fordi ingen andre har skrevet om hans skuespill tidligere.

– Det er dessuten interessant for meg som gammel Hamsun-leser å se på forholdet mellom dramatekstene og den øvrige del av forfatterskapet. Det som er interessant er jo at Hamsun ble regna for en som forakta teatrene. Han sier sjøl at drama bare inneholder sjæler i konturer, men hans egen dramatiske praksis motier dette tydelig. Hamsuns romaner var de første i europeisk sammenheng som viste vei i det som kalles den modernistiske tradisjon med et splitta følelsesliv, ambivalens, fremmedfølelse, disharmoni på alle livets områder. Poenget mitt er at en finner mye av de samme elementene også innenfor dramatekstene hans og det har ikke kritikerne tatt hensyn til fram til nå.

Hamsuns psykologi

Hamsun er kjent som den psykologiserende forfatter. Han ville skildre **det ubevidste sjæleliv** som han kalte det. Hvordan kunne han få dette til i dramaene?

– Mange har ment at han ikke har fått det til i det hele tatt. Han har også sagt sjøl at det ikke går ant å **forhøre en sjæl like inn i mysteriet** som han ellers gjør i sine romaner. Min konklusjon er at han klarer å gjøre dette nesten like bra i dramaene sine som i romanene. Litt interessant er det jo at han får ting bedre fram i en dramatekst som i en roman. Feks. i skuespillet Livets Drøm som foregår nordpå. Det er lagt inn i en veldig surrealistisk atmosfære der du ikke kan oppfatte personene realistisk, men de blir mere uttrykk for naturkreftene og de motsigelsesfulle elementene som en finner i et menneske. Det får han fram nettopp gjennom formen, ved

at alt bryter mot hverandre, noe som han ikke kan gjøre så direkte i en roman.

Naturen og kvinnen
Hvorfor har du kalt oppgaven Se, natten er livet og kvinnen dets hersker?

– Det er et sitat fra et dikt i versedramaet Munken Vendt. Senere er det kommet med i diktsamlinga Det Vilde Kor. Når jeg har valgt det som tittel på oppgaven, så er det fordi ordene dekker ganske mye av essensen hos Hamsun. Natta, livet og kvinnen er en sang som aldri forstummer. Natta er ofte knytta til kunstnerisk skaperaktivitet. Livet er igjen knytta til skapertrang og i dette så har kvinnen, og ikke minst det kvinnelige eros, en særdeles dominant plass.

Naturen og Hamsun blir ofte knytta til hverandre. På hvilken måte?

– Det går hovedsaklig på at karakterene ofte er splitta og kaotisk har det ikke bra slik de har det og da i byen. Som f.eks. løynt Glahn i Pan som har rømt til skogene i Nordland. Først når han kommer dit så blir hans sjæl egal og av makt og han oppnår tilsynelatende en form for harmoni og ro. Han vil reflektere videre over det det å gå inn i skogene, så blir snakk om en slags søken bakover en tapt opphavelig naturtilstand noe som veldig mange av de hamsunske karakterer søker. Veldig mange mislykkes i sin søken. Kanskje har de en drøm eller kjærlighetsdrøm som for ei kort tid opplever den modernitetens splittelse som de bærer preg av.

Intertekstualitet

Arntzen har støtta seg til begrepet intertekstualitet, et begrep som fransk-bulgarske lingvisten og koanalytikeren Julia Kristeva introdusert. Det går på hvordan tekster kun står i et forhold til andre tekster, alle ord er bebodd av andre ord.

– Jeg har brukt begrepet som de alle Hamsuntekster på et eller annet vis, mer eller mindre, inneholder brokker, resonanser, reminiscenser og reflekser av andre tekster. Og er dette kaleidoskopiske spillet som jeg har prøvd å trekke ut av dramaene og se om jeg kan lese nye meningssammenhenger ut av karakterer, personer og motiv går igjen i mange av tekstene. Nettopp i de bevegelsen at en finner så mange tekstelementer spredt rundt og er de samme i så mange forskjellige tekster, gjør at de enkelte tekster får en form for sjørefleksjon. Sjørefleksjon er forøvrig noe som er veldig typisk for modernistisk skjønnlitteratur.

Hva er så konklusjonen på oppgaven din?

– Konklusjonen er todelt. For første så mener jeg at tiden er for å oppheve den parantesen som kritikerne og litteraturvitene har rundt Hamsuns skuespill. Disse får status på lik linje som romaner. For det andre kan disse seks dramatekstene sees meningsproduserte i forhold til romantekstene. En får ut nye meningssammenhenger som en tidligere ikke har fått ut av konvensjonsbunden, autonomi og mening der en kun ser på det enkelte verk. Kort sagt så kan en ved å brokkere og bruddstykker av de skjellige tekstene mot hverandre med dramatekstene som utgangspunkt, åpne for nye meningssammenhenger ved Hamsun som har vært tidd litt for lenge. For ti år siden dette prosjektet vært umulig å gjennomføre en da manglet en metodisk innvinkling som gjør at det blir lettere å lese på den måten jeg har gjort.

Hatling på ville veier

En ting skal vi være enig med Geir Hatling i; studiefinansieringa er et stadig tilbakevendende stridstema.

Det er imidlertid sjeldent å oppleve en redaktør for ei studentavis som våpendrager for armen av politikkere og byråkrater vi vanligvis strir mot. Det fortøner seg som en merkelig allianse, ikke minst i lys av OECD-rapporten, Hernes-utvalget og Lærerutdanningsutvalget, som alle slår fast at studiefinansieringa ikke er god nok.

Geir Hatling, derimot, snur på flisa og hevder at studenter har det fett nok, de - det er tilbakebetalingsvilkårene som må bedres! Det later til å være på sin plass med en aldri så liten påminnelse:

-Den offentlige støtte til studentenes velferdssituasjon og studiefinansiering tjener til flere formål. Et av de viktigste er å sikre lik rett til utdanning, uavhengig av kjønn, bosted og bakgrunn. Et annet viktig formål er å muliggjøre fulltidsstudium og dermed gi tid til nødvendig konsentrasjon, fordypning og ønska studieformer. Et tredje er å sikre nødvendig rekruttering av høyt utdanna personell til samfunnet. Mye tyder på at den offentlige støtte i dag ikke er tilstrekkelig til å oppfylle

noen av disse måla. (Lærerutdanningsutvalgets innstilling, s.35) Redaktør Hatling tar mål av seg å kaste et forklarende lys over problemet.

-Det er intet galt med utbetalingene fra lånekassen - det er tilbakebetalingsvilkåra som er for dårlige.

At tilbakebetalingsbetingelsene er urimelig er noe NSU lenge har påpekt, men i motsetning til Hatling mener vi dessuten at støtten er for lav.

Tør vi spørre hva slags bilde du har av dagens student? Vi trodde sant og si vi var på vei bort fra prototypen, 18 årig vannkjemma hybelboer med giverglade foreldre i ryggen, som vi mistenker deg for å ha som utgangspunkt for dine beregninger. Studenter i dag er ei sammensatt gruppe, og i likhet med andre økonomisk svake grupper opplever vi ofte at pengene ikke strekker til. Enkelte har vært nødt til å ta opp lån allerede i videregående skole og blir på den måten ytterligere belasta. Ved siden av gjeldsfrykta er den lave kostnadsnormen, dvs. det staten mener du trenger for å leve, hovedårsaken til at mange studenter må ta deltidsarbeid. Kostnadsnormen skal reguleres i forhold til inntekten til en enslig, mannlig industriarbeider. De siste årene har studentene

blitt kraftig akterutseilt, og vi får nå utbetalt 500 kr. mindre enn vi skulle fått i forhold til denne reguleringa. Vi vil også peke på at stipendandelen av støtten fra Lånekassa har sunket dramatisk de siste ti årene. Den var i 1969 på 44%, mens den i år ligger på knappe 13%. Til sammenligning får en borteboende student i Danmark kr.36000,- i stipend pr.år, foruten mulighet til å låne kr.16000,- til 4% rente.

Lånekassa er ikke til for å dekke luksusgoder, erklærer Hatling bombastisk. Poenget er imidlertid at de pengene vi i dag får utbetalt i mange tilfeller ikke dekker det mest nødvendige. Kravet om ei bedre studiefinansiering er ikke et luksusrav, men et krav om et anstendig beløp å leve for og mulighet til å studere på heltid. Dette tror vi vi har full ryggdekning for, både fra student- og eksperthold, og da får vi heller bære over med at en herværende studentredaktør faller oss i ryggen...

Janne Bjerkan
Elin Gundersen
Arbeidsutvalget i
Norsk Studentunion

NSU IGNORERER

Er ikke bevilgninger til studentvelferd verd en kommentar i NSUs pressemelding om statsbudsjettet?

I kjølvannet av statsbudsjettet har NSU sendt ut sin årvisse pressemelding, hvor budsjettet kommenteres på studentenes vegne.

I motsetning til tidligere år berørte denne pressemeldingen ikke bevilgningene til velferdstiltak og studentboliger (post 74 og post 75).

Da jeg mente dette krevde en forklaring, kontaktet jeg NSU ved leder Torgeir Stokke. Stokke sa i løpet av denne samtalen at NSU måtte prioritere sine uttalelser og at de ikke kunne sende ut 13 pressemeldinger om statsbudsjettet. Det ble videre sagt at studiefinansieringa er viktigst å kommentere, og at det er det studentene er mest opptatt av. Stokke påpekte videre at vi her i Tromsø er mer opptatt av studentboliger enn studenter andre steder og at vi selv kunne uttale oss om dette.

Summen av disse uttalelsene er etter min mening et uttrykk for det NSU står for når det gjelder studentvelferd i regi av Samskipnadene. Jeg tør påstå at det er et uttrykk for manglende evne til å føle studentmeningen på pulsen.

Å sette velferdstiltak og studentboliger opp mot studiefinansieringa er en farlig vei å gå for studentenes egen «fagforening». Jeg trodde det var allment akseptert at studentenes situasjon må ses i en total sammenheng, hvor boliger, finansiering, barnehager osv. utgjør studentenes villkår for å kunne studere.

Det kan være lett å mistenke NSU for å drive sin integreringstanke så langt at det er politisk problematisk å mene noe om velferdsarbeid og boliger i regi av Samskipnadene, eller for bevisst ignorere dette.

NSU vil etter min mening miste sin legitimitet som interesseorganisasjon for studenter dersom de mister følingen med dagliglivets problemer på lærestedene. Det å skaffe studentene nok boliger og barnehageplasser er en svært viktig del av dette.

Unni Sandbukt
Styreleder SiTø

BREIVIKA SKAL RIVES OG VI SKAL VISE OSS LOJALE

Rektor Narve Bjørgo nevner i sin tale på UiTø's 20 års feiring det faktum at pga den elendige boligsituasjonen klarer ikke distriktsungdom å skaffe seg hybel.

Studentsamskipnadens Ørjan Holstad kritiserer Statens Lånekasse.

Bygger da studentsamskipnaden nok billige hybler?

Anleggsbrakkene i Breivika bruker å være av god standard om de bare vedlikeholdes. Og så er det billige. Jeg har sjøl bodd i Breivika og kunne tenke meg å flytte tilbake dit. Men hyblene i Breivika ble ikke ved

likeholdt, og nå skal brakkene rives. Og vi studenter skal loyalt akseptere dette fordi vi har jo vært med på å vedta dette på demokratisk vis for mange år tilbake i tia. Hvem av oss i dag var allerede dengang student? Vedtaket ble også fattet i forventning av at det bygges rimelige hybler til behovet er dekket. Men det ble ikke særlig flere hybler og de som ble bygd er av høy standard og følgerlig dyre.

Hvem som får da slippe til å studere?

Hvilket spill spilles her?

Hilsen Donota Burgsdorff

LUKSUS?

Lederen i forrige nummer av Utropia hadde overskriften «luksus». Redaktøren av avisa mente at studenter får nok penger utbetalt fra lånekassa i studietia, og at feilen med studiefinansieringa er dårlige tilbakebetalingsvilkår. Han sier at lånerammene for studenter er store nok, og at kreftene våre må brukes på å bekjempe rente på 11.5% og rentes rente.

Når det gjelder rentene i Statens Lånekasse for Utdanning (SLU) er jeg og de aller fleste med meg enige i at de er for høye. Det er ikke her problemet ligger. Det jeg reagerer på, er at Utropias redaktør påstår at studenter som har deltidsarbeid kun bruker pengene på «luksusting» som vannseng og sydenturer.

Sosialdepartementet setter nødvendige utgifter til livsopphold i 1988 til 3.484 kroner pr måned, lånekassa opererer med en kostnadsnorm på 4.080 kr. Differansen på 596 kroner er ment å dekke boutgifter. Når Breivika nedlegges, blir det få boligtilbud igjen til 596 kr/mnd!

Dette indikerer noe som for meg ikke er en overraskelse, nemlig at det studenter som jobbe ved siden av studiene for i det hele tatt å klare de faste utgiftene. Jeg vil ikke opp i noen situasjon der studenter skal

sitte og snu på hver krone for å få den økonomiske kabalen til å gå opp. Ingen - ikke studenter, ikke ansatte og ikke samfunnet rundt oss - er tjent med at studentenes råd er så dårlig.

Vi studenter må jobbe for å bedre vår egne og etterfølgernes vilkår. Derfor er det viktig å sette søkelys på studiefinansieringsordniga. Men det er ikke bar tilbakebetalingsordningene som er for dårlige. Vi kan ikke slutte å jobbe for høyere stipendandel og bedre levevilkår - spesielt nå som statsbudsjettet ikke legger opp til noen reell vekst i utbetalingene fra lånekassa, og heller ikke i velferdstiltak.

Det å jobbe for mer penger i studietia er ikke å øde kreftene på feil sak. Det er å prøve å legge forholdene til rette slik at «lik rett til utdanning» blir en realitet.

Marit Sjøvaag,
lokalleder
NSU-Tromsø

Studentlaget -et kristent felleskap blant studentene

Kanskje har noen sett oppslag på de forskjellige instituttene der Tromsø Kristelige Studentlag, TROKS, har invitert til sine arrangementer, og kanskje har de samme lurt på hvem dette er. TROKS består nå av ca 30 medlemmer fordelt rundt på universitetet og høyskoler rundt om i Tromsø. Vi er tilknyttet en større organisasjon, Norges kristelige student- og skoleungdomslag, som igjen er knyttet til den internasjonale lagsbevegelsen. Laget har følgende formålsparagraf: å samle kristne studenter og skoleungdom hjemme og ute for å styrke og utdype deres ånderlige liv. Samt og føre andre til kristen tro.

Alt for mange unge kristne mister sin tro når de flytter hjemmefra, eller når de blir så gamle at det ikke lengre er naturlig for dem å være i sitt gamle kristne miljø. Kilden for deres tro er ofte bare det kristne fellesskapet, og når det forsvinner, forsvinner også troen. Derfor er det svært viktig at unge kristne får en inngående kjennskap i hva de tror på.

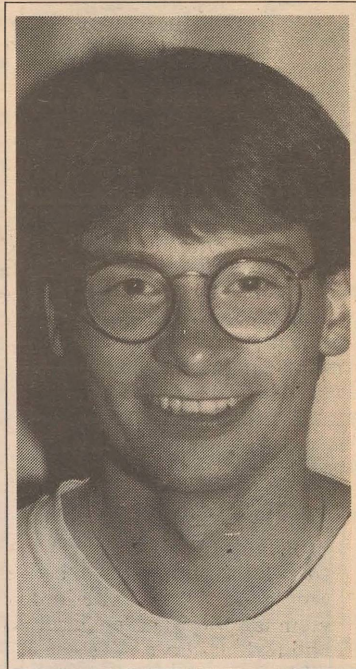
Langt de fleste studentene har svært liten kjennskap til kristendommens lære, på tross av god kjennskap til kristendommens historie. Kirkehistorien er kanskje ikke så mye å skryte av, men kirkens budskap er det viktig for oss å fortelle andre om. I laget har vi evangeliseringsgruppe og samtalegrupper. Evangeliser-

ingsgruppen har som oppgave å gå ut til studentene der de bor og snakke med dem om den kristne tro. Mange studenter har et behov eller i det minste et ønske om å snakke med oss, og da er det rimelig at vi går ut selv om mange sier nei tilen slik dialog. Hvis de sier nei, så vil vi selvfølgelig akseptere det. Samtalegruppene består av kristne og ikke-kristne, tilsammen ikke mer enn 6 personer hvor vi samtaler om den kristne tro og ikke-tro.

Etter hvert som antallet utenlandsstudenter i byen har økt, har en gruppe i studentlaget sett det som sin oppgave å lage en vennekrets som inviterer hjem til seg de utenlandske studentene. Det begynte for to år siden, og har siden utviklet mange verdifulle tverkulturelle vennskap.

Hvis noen ønsker infomasjon om oss så sitter jeg på Nordlysobservatoriet, tlf 86060 (spør etter Torsten K Aanesen) Ellers har vi et lagshus i Storgata 99, tlf 84336, der Torkild Masvie, vår studentprest, har kontortid.

Torsten K. Aanesen.

Torstein K. Aanesen.

Akademisk Kvarter?

Jeg har undra meg over det nye navnet som Uni-Bok har fått etter konkurransen. Jeg trodde først at bokhandelen skulle hete Akademisk KVARTAL og syntes det var et artig og assosiativt ordspill. Men så heter den altså Akademisk Kvarter, noe som vanligvis betegner det kvarteret over en hel time da en forelesning begynner. Og begrepet brukes vel også om noe eller noen som er for sein, altså en pause, et tomrom eller ei ventetid. Og det kan vel ikke være meininga at vi (fortsatt) skal vente på at pensumbøker og anna relevant litteratur skal bli tilgjengelig! Men jeg går ut ifra at det ikke er de ansvarlige bak bokhandelen som har funnet på navnet. Det har vel et gluft reklamebyrå gjort for et godt honorar.

Vibeke Bårnes

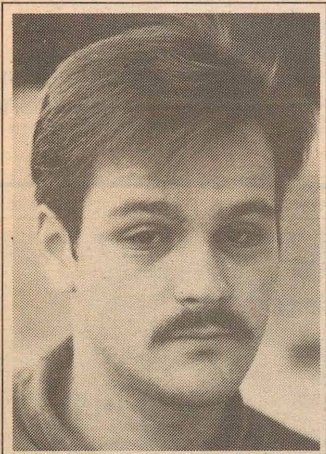
Din mening

Spørsmål. Kunne du tenkt deg å flytte til Studentsamskipnadens nye boliger på Storelva.

Vibeke Jørgensen
IRV

Ja, jeg bor i Tromsdalen så jeg kunne godt ha tenkt meg å flytte dit.

Ivar Andre Nilsen
IRV

Ligger for langt unna sentrum, universitetet. For tungvint med kommunikasjonene.

Harald Torsvik
IRV

Har hybel, men hvis jeg ikke hadde hybel, så kunne jeg godt tenkt meg å flytte dit.

Solveig Olson
ISL

Avstanden er viktig, siden jeg ikke har bil blir det for langt unna. Hvis jeg var uten bolig kunne jeg godt tenkt meg å

Hummer og Campari

Vi gleder oss!

Den store dopiaden er over, men ennå merker man bakrusen etter pillespisingen og festlighetene i Seol. Og vi gleder oss. Vi gleder oss vi som aldri har trodd på en sunn sjel i et sunt legeme, men som alltid oppfattet det som et enten-eller. Vi gleder oss vi som ble mobbet ut av idrettslaget. Vi gleder oss vi som alltid skammer oss over vår kropp når disse velformede fiber-spisende broilerne kommer på badestranda. Vi gleder oss vi som aldri har identifisert oss med disse nasjonal-maskotene med melketenner og ren hud. Vi gleder oss vi som alltid har hatt mer sympati med Fleksnes enn med Waitz. Vi gleder oss vi som tilbrakte kveldene i ungdomstida på røykfylte gatekjøkken, mens foreldrene erget seg over at vi ikke satset på en idrettskarriere.

Endelig har vi fått oppreisning. Endelig har folk forstått det vi alltid har hevdet; Idrettsmiljø er slett ikke

bedre enn enn andre miljø, kanskje tvert i mot. Idrettsledere har alltid utbasunert at de oppfatter seg som sosialarbeidere, men nå ser vi altså hva som er den ytterste konsekvens av deres virksomhet; Bruk av stoffer som ødelegger kroppen i løpet av kort tid, oftest før man når OL-gull. Dopingbruk er en logisk følge av både måten man bygger opp idrettsfolk på, til superambisiøse kjempe-ego som gjør hva som helst for å vinne, og måten sponsorsystemet fungerer på, ved at det er på toppnivå at de store pengene kan høstes. Fra man er en neve stor læres man jo opp til å hige etter prestisje, kjendistatus og penger. Da kan det fort ende som med Ben Johnson & Co., der de egentlige utøverne er laboratoriepersonale i hvite frakker, som i årevis har forsynt dem med syntetisk viljestyrke. Toppidrettsfolkene reduseres til statister, til levende dopinghylster. Pillespiseren og den ekstreme kon-

kurransemannen Ben Johnson har også satt Guinness's rekordbok i et festlig dilemma etter OL. Ben løp 100 meter på 9,79, og satte ny verdensrekord. Deretter ble han fratatt gullmedaljen pga. dopingbruk. At han løp 100 meteren på verdens raskeste tid er utvilsomt, men Guinness's redaktør er nå i villrede om hvorvidt dopingavløringen skal få konsekvenser for rekordstatusen.

Tenk om alle disse menneskene og alle disse ressursene som idretten i dag besitter kunne settes inn i aktiviteter som var samfunnsmessig viktige, aktiviteter som kunne gjøre verden til et bedre sted å leve, aktiviteter som kunne redusere summen av lidelse på denne vår jord. Isteden velger man altså å ødsle bort milliarder på lek og show. Det værste av alt - om noen år kommer tusenvis av pillespiserne til Norge, og regjeringen har invitert dem.

Pille Trille

Svinesti i UB kantina

Vi studenter er vitne til en økende forsøpling av nærmiljøet. Matrester, papir, giftige væsker, er etterlatenskaper som menneskeheten har vanskelig for å kvitte seg med på en forsvarlig måte. Statsbudsjettet for 1989 viser heldigvis en økende vilje til å satse på

miljøspørsmål. Det er bevilget millioner av kroner for at vi studenter (og andre) skal kunne få en renere og bedre hverdag. Vi er alle enige (spesielt vi studenter som jo representerer den fremtidige intellektuelle elite i Norge, og derved har innsikt), i at kampen mot miljøtru-

selen må vinnes uansett kostnader. La oss derfor bruke våre kunnskaper og vår intelligens til å gå foran i kampen for et rent miljø. La oss sørge for at selve begrepet student blir assosiert med et rent miljø. Vis at du som student er villig til å ta ansvar.

Begynn idag!

RYDD OPP ETTER DEG I KANTINA!

Studenterløyer 89

Ukekontor i 1 etage i brakka ved siden av driftsentralen/IRV.

Kontortid: man-fre kl 1000 -1500, telefon 44564

UKA trenger folk til revyngjengen

(aktører, kulisser etc)

arrangement, bløst, PR/avis, film, kro

UKA TRENGER DEG- DU TRENGER UKA!!

Nytt ute

Kulturhuset
21.-22. okt.
Scandic Jazzweekend
23.okt.
Internasjonal folkedansklubb
29.okt.
Oluf prisen. Arrangement til inntekt for Røde Kors

Klubben Pacific
20. okt.
Country Show med Scan Am.Band
21.-22. og 25.-26. okt.
Show med Toms Boys. Består av personer fra Banana Airlines.
20.-22. og 27.-29.
trubaduren Mark Holland spiller i 1. etg.
27 okt.
Nashville Unit, et Tromsø band som spiller god dansemusikk.
28.-29. okt.
Ciriani Band spiller rolig dansemusikk. Ellers har Pacific reke-aften hver tirsdag, hver onsdag er det levende musikk, gratis adgang.

Paletten
21.-23. okt.
Scandic Jazzweekend
5.-6. nov.
Steinar Albrigtsen
8. nov.
Henning Gravrokk Band

Tromsø Museum
Ingen spesielle utstillinger, men den faste utstillingen er åpen 9-15 hver dag. Lør. 12-15, søn. 10-15

Tromsø Kunstforening
22. okt.
Matiné kl.14.00 i forbindelse med Scandic Jazzweekend. Caledonien Jazz Band spiller med Morten Gunnar Larsen, landskjent pianist.
Idar Ingebrigtsen, maler fra Tromsø viser i hele perioden sine akvareller og linoleumsmalerier.

Ungdommens Hus
28. okt.
Konsert med et cubansk salsa-orkester.
29. okt.
Kvinnefronten har loppe-marked.
18.,20.,25. og 27. okt.
Kurs i latinamerikanske danser.

Studenthuset
Ingen spesielle arrangementer, men Studensamfunnet kommer i gang med sine torsdagskvelder. Program vil komme etterhvert.

